

Nr 536.

Av fröken **Wellin** och fru **Eklund**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 213, med förslag till ändring i hälsovårdsstadgan samt omorganisation av distriktsvården m. m.*

Kungl. Maj:ts proposition nr 213 vid årets riksdag innehåller förutom ett förslag till kungörelse om ändrad lydelse av 36 § hälsovårdsstadgan den 19 juni 1919 (566) även förslag om godkännande av ändrade grunder för statsbidrag till distrikts- och dispensärvården samt anhållan om anvisande av visst anslag för utbildning av distriktssköterskor.

I samband med den föreslagna omorganisationen av dispensär- och distriktssköterskornas verksamhet m. m., innebärande ökade krav på deras kompetens och utvidgning av deras arbetsuppgift, har behandlats frågan om deras avlöningsförmåner. I fråga härom har den kungl. propositionen följt medicinalstyrelsens förslag. Detta innebär, utom vissa angivna naturaförmåner, en kontant lön av minst 1,800 kronor för år jämte 2 ålderstillägg, vardera å 100 kronor, efter 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring. Vid fastställande av den kontanta begynnelselönen har styrelsen utgått ifrån, att den nuvarande motsvarande inkomsten i genomsnitt utgjorde 1,800 kronor.

Rent sakligt kan man nog anse, att distriktssköterskorna efter den föreslagna omorganisationen av distriktsvården förtjäna att erhålla en löneplacering lika med de sjuksköterskor, som å landstingens och andra offentliga, större sjukvårdsanstalter uppehålla olika, mera ansvarsfulla tjänster. Emellertid visar en jämförelse med dessa, att distriktssköterskorna med de föreslagna löneförmånerna skulle komma att intaga en ogynnsammare löneställning än de specialsjuksköterskor, som arbeta inom den slutna sjukvården. En liknande jämförelse med en del andra jämförbara kvinnliga befattningshavare t. ex. folkskollärarinnor ger i regel samma resultat.

Medicinalstyrelsen har i förslaget till nya författningsbestämmelser angående statsbidrag till avlöning åt distriktssköterskor m. m. (Sveriges officiella utredningar 1934: 9) framhållit, att styrelsen i fråga om lönerna för distriktssköterskorna ej vidtagit någon reglering uppåt utan endast företagit den ändringen, att taxan slopats och inarbetats i den kontanta lönen. Med hänsyn till det viktiga arbete, som komme att påvåla distriktssköterskorna, anser styrelsen, att en löneförhöjning kunde vara befogad, men på grund av nuvarande förhållanden ansåge styrelsen sig dock icke nu böra föreslå en dylik.

Å andra sidan ha i ett flertal yttranden erinringar gjorts i fråga om de föreslagna löneförmånerna. Det heter härom å sida 62 i propositionen: »Från åtskilliga håll, såsom länsstyrelserna i Uppsala, Blekinge och Älvsborgs

län, landstingen i Blekinge, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs och Örebro län vissa förste provinsialläkare samt bostadssociala utredningens experter, har sålunda framhållits, att såväl de kontanta löneförmånerna som framförallt ersättningen för naturaförmånerna beräknats för lågt i förhållande till gängse prisnivå. Landstinget i Göteborgs och Bohus län upplyser, att för distriktsköterska i länet för närvarande utgår lön och ålderstillägg med i medeltal 2,500 kronor samt för möblerad bostad, värme och lyse 900 kronor. Enligt landstinget i Blekinge län bör ersättningen för naturaförmånerna upptagas till minst 400 à 500 kronor.»

Arbetet inom distriktsvården torde — särskilt efter en eventuell omläggning av verksamheten — kunna sägas vara lika maktpåliggande, ansvarsfullt och pressande som specialsjuksköterskornas uppgifter inom anstaltsvården. Vid sådant förhållande vill det förefalla, som om sakskäl talade för en likställighet även i lönehänseende. Härtill kommer dessutom, att distriktsköterskornas levnadskostnader med nödvändighet bli större därför, att deras mesta arbete är förlagt utanför bostaden. Såväl hushålls- som klädkontot blir till följd härav dyrbarare. Olika landsting ha även beaktat detta och väl sört för distriktssköterskorna inom respektive län.

På grund av vad ovan anförts anse vi skäligt, att den i föreliggande proposition för distriktsköterskorna föreslagna, kontanta begynnelselönen å 1,800 kronor, med bibehållande av ett oförändrat statsbidrag av 1,000 kronor, höjes till 2,000 kronor samt att istället för 2 ålderstillägg à 100 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring fastställas 3 ålderstillägg à 100 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring.

I anslutning härtill få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att bland förutsättningarna för erhållande av statsbidrag till avlöning av distriktsköterskor uppställas villkor om en kontant begynnelselön av 2,000 kronor per år,

att 3 ålderstillägg à 100 kronor skola utgå efter 3, 6 och 9 års väl vitsordad tjänstgöring samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta härav betingade ändringar i § 7 mom. 1 av »Förslag till kungörelse angående statsbidrag till distriktsvård.»

Stockholm den 22 mars 1935.

Bertha Wellin.

Vira Eklund.